

POLITYKA WSCHODNIA
UNII EUROPEJSKIEJ:
PORAŻKA CZY SUKCES?

Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego

Olga Barburska • Dariusz Milczarek

**POLITYKA WSCHODNIA
UNII EUROPEJSKIEJ:
PORAŻKA CZY SUKCES?**

Warszawa 2014

Publikacja współfinansowana ze środków
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Recenzowana publikacja naukowa wydana przez:
Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego
Al. Niepodległości 22, 02-653 Warszawa

Redaktor naczelny Programu Wydawniczego CE UW
prof. dr hab. Dariusz Milczarek

Recenzenci naukowci: prof. dr hab. Andrzej Harasimowicz (Uniwersytet Warszawski)
dr hab. Tomasz Stępniewski (Katolicki Uniwersytet Lubelski)

Redaktor prowadzący: Artur Adamczyk

Projekt okładki: Barbara Kuropiejska-Przybyszewska

Redakcja i korekta: Hanna Gulczyńska

© Copyright by Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego 2014
© Copyright by Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warszawa 2014

Wszelkie prawa zastrzeżone. Każda reprodukcja lub adaptacja całości bądź części
niniejszej publikacji, niezależnie od zastosowanej techniki reprodukcji (drukarskiej,
fotograficznej, komputerowej i in.), wymaga pisemnej zgody Autorów i Wydawcy.

Wydawcy:

Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR
03-982 Warszawa, ul. Dedala 8/44
tel. 602 247 367, fax 22 870 03 60
e-mail: oficyna@aspra.pl
www.aspra.pl

ISBN: 978-83-7545-573-1

Nakład 400 egzemplarzy

Objętość 9,8 ark. wyd.

Spis treści

Wprowadzenie do problematyki	7
Rozdział 1. Geneza polityki wschodniej UE: droga państw Europy Wschodniej do członkostwa w Unii Europejskiej	13
1.1. Podstawy polityki wschodniej Unii Europejskiej	13
1.2. Kwestia rozszerzenia Unii Europejskiej na Wschód	17
1.2.1. Kontrowersje wokół rozszerzenia UE na Wschód	19
1.2.2. Droga do członkostwa w UE	20
1.2.3. Rezultaty i perspektywy rozszerzenia UE na Wschód ...	26
1.2.4. Kandydaci do członkostwa	31
Rozdział 2. Konceptyjne i instytucjonalne tło polityki wschodniej UE: wymiar wschodni Unii Europejskiej oraz Europejska Polityka Sąsiedztwa	39
2.1. Wymiar wschodni Unii Europejskiej	39
2.1.1. Definicja wymiaru wschodniego UE	40
2.1.2. Podmiot wymiaru wschodniego: Unia Europejska	42
2.1.3. Przedmiot wymiaru wschodniego: państwa Europy Wschodniej	45
2.1.4. Tło porównawcze: wymiar północny UE	50
2.1.5. Ogólna ocena wymiaru wschodniego UE	51
2.2. Europejska Polityka Sąsiedztwa	52
2.2.1. Geneza, założenia i cele Europejskiej Polityki Sąsiedztwa ..	52
2.2.2. Mechanizmy funkcjonowania Europejskiej Polityki Sąsiedztwa	58
2.2.3. Synergia Czarnomorska	62
2.2.4. Ogólna ocena Europejskiej Polityki Sąsiedztwa	65
Rozdział 3. Polityka wschodnia UE w działaniu: Partnerstwo Wschodnie i partnerstwo strategiczne z Rosją	69
3.1. Partnerstwo Wschodnie	70
3.1.1. Założenia i instytucje Partnerstwa Wschodniego	75
3.1.2. Mechanizmy Partnerstwa Wschodniego	78
3.1.3. Finansowanie Partnerstwa Wschodniego	86

3.1.4. Ogólna ocena Partnerstwa Wschodniego	89
3.2. Partnerstwo strategiczne z Rosją	94
3.2.1. Płaszczyzny realizacji partnerstwa strategicznego z Rosją . . .	96
3.2.2. Ogólna ocena partnerstwa strategicznego z Rosją	109
Rozdział 4. Polityka wschodnia UE na przykładzie jej adresata oraz realizatora: <i>case studies</i> Ukrainy i Polski	113
4.1. Ukraina – za i przeciw Europie	113
4.1.1. Płaszczyzny współpracy UE-Ukraina do 2014 r.	115
4.1.2. Kryzys z przełomu lat 2013/2014	123
4.1.3. Ukraina na rozdrożu	126
4.2. Wkład Polski w politykę wschodnią UE	130
4.2.1. Geneza polskiego zaangażowania w politykę wschodnią UE.	130
4.2.2. Polska koncepcja: Partnerstwo Wschodnie	133
4.2.3. Polska liderem polityki wschodniej UE?	136
Wybrana literatura przedmiotu	141